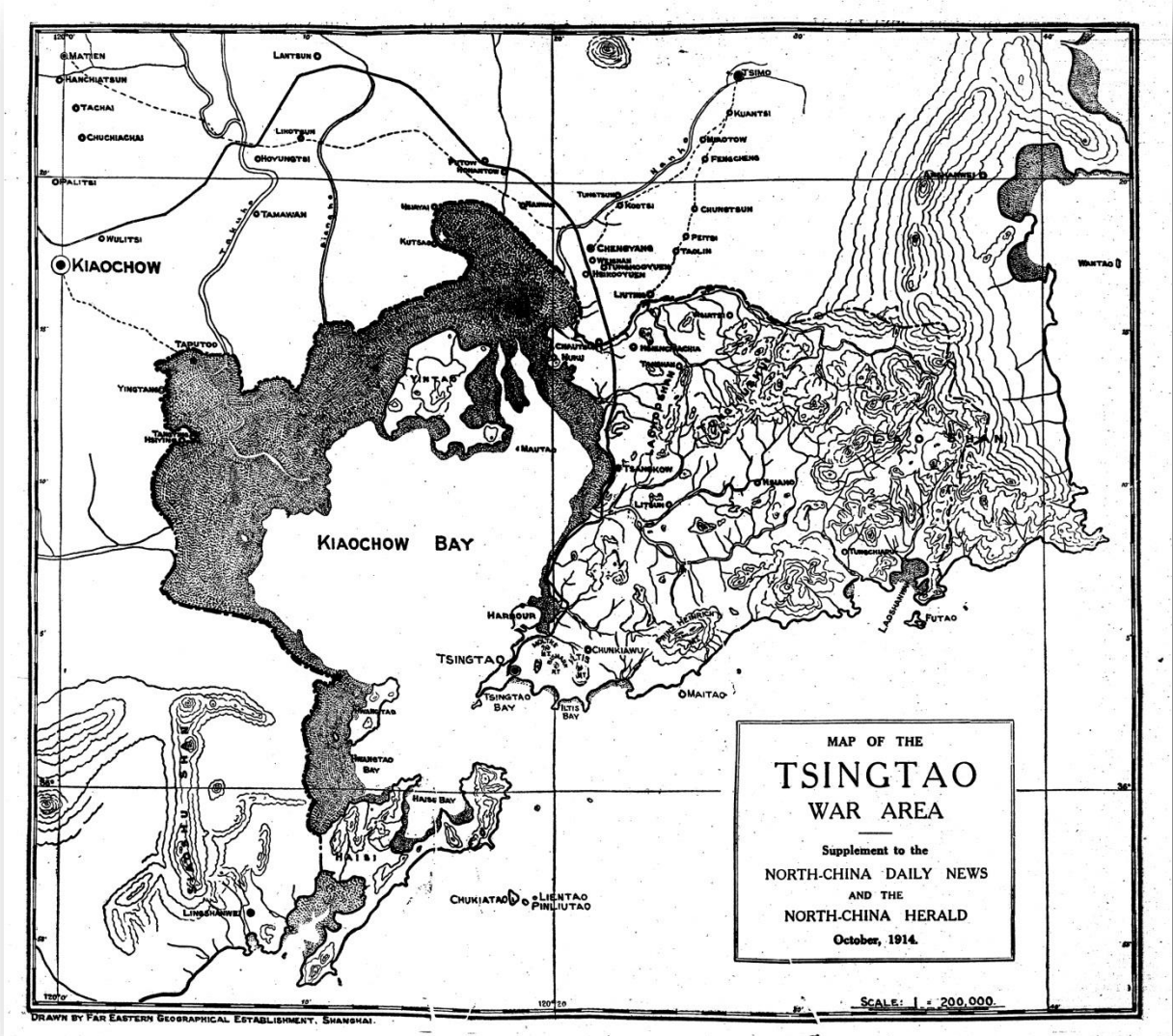

De belegering van Tsingtao

Inhoud

1. Japan tijdens de Eerste Wereldoorlog	2
1.1. De opening van Japan	2
1.2. Japan verslaat China en Rusland	2
1.3. Uitbreiding invloed in China	3
1.4. Japanse eisen aan China	3
1.5. Japanse reputatieschade	4
1.6. Gedeeltelijke realisatie van Japanse doelen	4
1.7. Japan aan het Russische front in 1918	5
1.8. Groei Japanse economie.....	5
1.9. De vredesonderhandelingen	5
1.10. Einde van het Japans-Britse bondgenootschap.....	6
2. Siege of Tsingtao.....	7
2.1. Introduction	7
2.2. Background.....	7
2.3. German Defenses.....	8
2.4. Buid-up.....	8
2.5. Siege	9
3. Afbeeldingen	11
Afbeelding 1 – Britse troepen arriveren in Tsingtao (1914)	11
Afbeelding 2 – Duitse troepen trekken op naar het front	11
Afbeelding 3 – Duitse frontlinie	12
Afbeelding 4 – Japanse voorstelling van de belegering van Tsingtao	12

1. Japan tijdens de Eerste Wereldoorlog

Sinds 1902 bestond er tussen Japan en het Verenigd Koninkrijk een verdrag van wederzijdse bijstand waarbij de Britten afstand deden van hun Splendid Isolation. Alleen als één der partijen door een niet geprononceerde aanval in een oorlog verwickeld zou raken zou de andere partij meteen te hulp komen. Maar in 1914 had het Verenigd Koninkrijk zelf de oorlog verklaard aan Duitsland dus Japan hoefde niet mee te doen. Toch verklaarde dit land op 23 augustus 1914 de oorlog aan Duitsland. Hoe heeft het zo ver kunnen komen?

1.1. De opening van Japan

In 1853 dwong de Amerikaanse admiraal Perry Japan om zich niet meer van de buitenwereld af te sluiten. Hierop sloot Japan met diverse landen verdragen, waarbij voor de onderdanen van die andere landen bepaalde privileges, een vast laag invoertarief en extra-territorialiteit waren gegarandeerd.

Met China was hetzelfde gebeurd sinds 1842 toen de Britten met hun opiumoorlog dat land voor de internationale handel hadden opengebroken. Europese mogendheden en ook de Verenigde Staten hadden hierna in de Chinese verdragshavens hun geprivilegieerde posities kunnen vestigen en er werden zelfs eigen concessies opgebouwd.

Maar met Japan liep het anders, zijn verdragen waren niet uitsluitend eenzijdig. Vanaf 1866 konden Japanners onbepaald de andere verdragslanden bezoeken en er kennis opdoen. Toen in 1868 de jonge Meiji keizer Mutsuhito de macht van de laatste Shogun had overgenomen droegen de nieuwe contacten vrucht en moderniseerde het land zich in snel tempo.

1.2. Japan verslaat China en Rusland

Niemand had verwacht dat Japan in 1895 China en in 1905 Rusland militair zou verslaan, dat het zich kon meester maken van Korea, Formosa en delen van Mantsjoerije. In China kreeg Japan dezelfde rechten als de andere verdragslanden. En tijdens de Boxer-opstand in 1900 gedroegen de in de legatiewijk aanwezige Japanse militairen zich voorbeeldig en deden zij veel nuttig werk om de buitenlanders te beschermen.

Als vermeld sloot Japan in 1902 met de Britten een bondgenootschap dat in 1905 en 1907 werd herbevestigd en uitgebreid en in 1911 verlengd tot 1921. Het voorzag in wederzijdse maritieme ondersteuning en maakte het mogelijk dat de Britse slagvloot zich kon terugtrekken uit de Stille Oceaan.

De snelle uitbreiding van de Duitse oorlogsvloot maakte het wenselijk de defensie van het Britse moederland te versterken. Het Verenigd Koninkrijk zou welwillend neutraal blijven bij een eventueel conflict tussen Japan en Rusland.

Amerika was niet blij met deze verdragsverhouding tussen het Verenigd Koninkrijk en Japan. In elk geval in 1910 beloofde Londen de Verenigde Staten dat het Japan niet zou steunen als dat land met Amerika in oorlog zouden komen.

De verlenging van het verdrag in 1911 was mede ingegeven met het oog op de groei van de Duitse marine. Er was niet afgesproken dat Japan buiten de Stille Oceaan zou hoeven optreden.

1.3. Uitbreiding invloed in China

Dankzij de oorlogsverklaring aan Duitsland heeft Japan zijn invloed in China kunnen uitbreiden. Voor de Britten was Japanse hulp bij het beschermen van Hong Kong al genoeg maar reeds in september begon Japan met het beleg van de Duitse kolonie Kiatschau en de marinehaven Tsing Tao aan de noordkust van China.

De Japanse aanvalsmacht telde 30.000 man. Een Brits contingent van 1.400 man was voornamelijk aanwezig om de bondgenoot in de gaten te houden. De Duitse verdedigers waren 4.800 in aantal en moesten zich na twee maanden overgeven.

Om de Duitse kolonie aan te vallen had Japan zijn troepen ontscheept op het territoir van het toen nog neutrale China. De regering van Peking had dat deel van haar gebied tot oorlogszone verklaard. Dat was ook geschied toen Japan en Rusland hun oorlog uitvochten in Mantsjoerije.

In mei 1915 besloot de regering van Peking deze oorlogszone op te heffen. Dat hield in dat Japan niet meer welkom was in dit deel van China maar de Japanse troepen bleven zitten op het schiereiland Shantung.

Nu was China al geruime tijd niet in staat in eigen land het gezag te handhaven. Enkele opstanden in de negentiende eeuw konden al niet meer effectief worden onderdrukt. De verdragsmogendheden begonnen te vrezen dat de autoriteiten niet meer de aan hen toegekende privileges zouden kunnen garanderen.

Japan had hierin zijn kans gezien om de eigen positie te versterken en was geneigd de opstandelingen te helpen. Sun Yat Sen, de leider van de Kuo Min Tang beweging, die in 1911 na de val van de Mantsjoe dynastie in het zuiden als eerste president van de Chinese republiek was uitgeroepen, had al enige tijd in Japan verbleven en sympathiseerde met de opstandelingen.

1.4. Japanse eisen aan China

Al in 1912 had Japan gewerkt aan het formuleren van aan China te stellen eisen. Toen nog in 1914 de verovering van Tsing Tao met succes was be kroond achtte Japan het moment gekomen om bij Peking een ultimatum met 21 eisen in te dienen.

Dat gebeurde in 1915 nadat de Chinese regering de oorlogstoestand op het schiereiland Shantung had opgeheven en daarmee aan het verdere verblijf van Japanse troepen op Chinese bodem de wacht had aangezegd. Maar die troepen bleven er zitten.

Japan eiste nu volledige vrijheid van handelen op dit schiereiland, complete overname van alle Duitse rechten in China, een vrije hand in zuidelijk Mantsjoerije, mijnbouw- en spoorweg-concessies, de belofte dat China verder geen havens meer aan andere landen zou verpachten, het plaatsen van politieke en militaire adviseurs, zeggenschap voor de Japanse politie in enkele grote steden en de belofte om 50% van alle munitie in Japan aan te schaffen.

Als er geen oorlog was geweest zouden de mogendheden dit niet aanvaard hebben maar nu lag het anders en lieten zij China in de steek. Wel werd van Britse zijde Japan eraan herinnerd dat een Japanse bezetting van Peking en een protectoraat over China niet zouden worden geaccepteerd.

Japan beschouwde dit als een vrijbrief voor alle andere eisen en zo was het dat op 25 mei de Chinese president Yuan Che Kai de eisen inwilligde. Toen daarop in heel China een effectieve boycot van Japanse producten begon liet Japan de zwaarste eisen vallen; de adviseurs en politiemensen bleven thuis.

1.5. Japanse reputatieschade

Het is duidelijk dat de Europese bondgenoten van Japan weinig waardering hadden voor dit optreden tegen het zwakke China. Dit is zeker tot uiting gekomen in de rapportage van de in Tokio aanwezige ambassadeurs.

De Italiaanse gezant kon het niet laten dit ook in zijn particuliere correspondentie naar huis op te tekenen en dat was heel dom. Het schip dat deze brief vervoerde werd door de Duitse marine onderschept en de volledige tekst verscheen in de Duitse pers. De diplomatieke schrijver werd in Tokio tot persona non grata verklaard en verdween met stille trom.

De Britten hadden trouwens nog een reden om niet tevreden te zijn met het Japanse beleid. Onderdanen van Brits-Indië voerden in Europa, Canada en Californië al jaren actie tegen het koloniale bewind. Tijdens de oorlog bevonden zich enkele van hun leiders in Japan. Ondanks herhaalde Britse verzoeken om uitlevering konden zij daar rustig blijven. Deze omstandigheid heeft wellicht meegeteld toen in 1921 Engeland het wederzijdse bijstandsverdrag niet verlengde.

1.6. Gedeeltelijke realisatie van Japanse doelen

Om zijn belangen in China te versterken gaf Japan al voor 1912 hulp aan Sun Yat Sen toen die in Shanghai zijn macht uitbreidde. Na de dood van Chinese president Yuan Che Kai in juni 1916 begonnen vele van de door hem benoemde provinciale gouverneurs zelf de macht in handen te nemen.

In het noorden roerden verschillende warlords zich en de Japanse favoriet Tsjang Tso Lin kon rekenen op steun. Maar in deze onzekere toestand konden de door Japan verstrekte fondsen niet veel van de gewenste doeleinden realiseren.

Afgezien van de verovering van Tsing Tao bleef de militaire inspanning van Japan in de oorlog beperkt. De marine maakte jacht op de enkele Duitse oorlogsschepen die zich nog in de Stille Oceaan bevonden en beschermde geallieerde en neutrale koopvaardijsschepen.

De eilandengroepen Carolinen, Marianen en Marshall, die Duitsland in 1899 van Spanje had gekocht, werden snel door Japan bezet. Tot geruststelling van de Amerikanen verzekerde Japan dat de bezetting alleen voor de duur van de oorlog gehandhaafd zou blijven. Maar na afloop kreeg Japan – krachtens een geheime Britse belofte van 1917– alle voormalige Duitse bezittingen ten noorden van de evenaar als mandaatgebied toegezegd. Zij waren de eerste stap van de latere expansie in Zuid Oost Azië.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was het nog niet zo ver, er kwam zelfs een Brits-Japanse garantie tot stand die handhaving van de integriteit van Nederlandsch-Indië waarborgde. Dat neemt niet weg dat in Januari 1918 een Japanse kruiser bij Muntok in de Straat Soenda aan de grond was gelopen en in maart 1918 een Japanse torpedojager in de straat Malakka was gesignaleerd.

Deswege aangesproken antwoordde Japan dat het eerste geval een vergissing was als gevolg van slecht weer. De signalering van de torpedojager werd afgedaan met de bewering dat de Nederlandse waarnemers zich zeker hadden vergist.

Wel escorteerde de Japanse Marine – tegen kostprijs – troepentransportschepen uit Australië en Nieuw Zeeland tot het Suez kanaal. In Singapore had die marine een eigen steunpunt en toen er in februari 1915 daar Brits Indische troepen waren gaan muiten hielpen Japanse mariniers bij het herstellen van de orde. Ook in de Middellandse Zee hielp de Japanse marine de geallieerden maar op herhaalde verzoeken om Japanse troepen voor het Westelijke Front is nooit ingegaan.

Van Entente zijde is wel eens geopperd dat Japan troepen zou inzetten aan het Russische front met als tegenprestatie overdracht door Rusland van het noordelijk deel van Sachalin aan Japan. De Tsaar voelde daar echter niets voor. Een Japanse generaal had desgevraagd opgemerkt dat Japan als tegenprestatie de ontmanteling van de vesting Wladiwostok en Japans beheer over het noordelijke deel van de Transsiberische Spoorweg zou eisen.

1.7. Japan aan het Russische front in 1918

Toen in 1917 de Russische revolutie was uitgebroken bleek Japan wel bereid een eventuele Sovjet expansie naar het oosten te weerstaan. In overleg met de geallieerden stuurde het in augustus 1918 een troepenmacht van 70.000 man naar Oost Siberië.

Het aanvankelijke doel was om met Britten en Fransen het Tsjechische legioen van ex krijgsgevangenen via Wladiwostok naar het Europese front te doenvertrekken en om te voorkomen dat door de geallieerden daarheen voor het tsaristische leger aangevoerde wapenvoorraden in Sovjet handen zouden vallen.

Er werd ook gevreesd dat na de Duits-Russische vrede van Brest-Litovsk van maart 1918 de in Siberië vrijgelaten krijgsgevangenen van de Centralen daar met de Sovjets een machtsblok zouden vormen, maar achteraf was daar geen reden voor. De Japanners hebben alleen in het westen van Siberië troepen gelegerd gehad.

1.8. Groei Japanse economie

Terwijl in de jaren voor 1914 de Japanse economie deficitair was, bracht de oorlog een snelle ommekeer. Voor het eerst kon Japan zelfs leningen verstrekken voor aankoop van oorlogsmateriaal, vooral aan China en Rusland, welke landen het overigens niet hebben terugbetaald.

De export, vooral zijde, was nu veelzijdiger geworden. Tussen 1885 en 1920 groeide het bruto nationaal product tot het viervoudige terwijl de bevolking met 45% was gegroeid. Slechts weinigen profiteerden van die welvaart, de arbeiders werden onderdrukt en de voedselprijzen waren sterk gestegen.

1.9. De vredesonderhandelingen

Tijdens de vredesonderhandelingen in Parijs gedroeg Japan zich gematigd. Bij de bespreking van het statuut van de toekomstige Volkenbond eiste Japan wel een verbod van raciale discriminatie.

Japanse immigranten in Hawaï en Californië hadden er veel last van dus wilde de Japanse regering nu helemaal als volwaardig worden erkend en behandeld.

China bevond zich in eenzelfde positie maar gaf zijn buurland op dit punt geen steun, het had nog veel andere appeltjes te schillen met Japan. De gevraagde non-discriminatieclausule stuitte op verzet van Australië en Amerika.

Een voorstel om zulk een verklaring in de preambule van het statuut van de Volkenbond op te nemen werd door de Britse delegatie afgewezen onder het motto: hoe kan je aan discriminatie denken wanneer alle partijen als gelijkwaardige partijen aan dezelfde overeenkomst deelnemen?

Japan vond dat het ontbreken van een dergelijke clausule schadelijk was voor het onmisbare fundament voor harmonie en samenwerking. Maar het trad toch toe tot de Volkenbond. Bij thuiskomst werd de delegatie hierover aangesproken.

1.10. Einde van het Japans-Britse bondgenootschap

Het Japans-Britse bondgenootschap van 1902 was een verstandshuwelijk. De Britten zagen het als een business agreement. De Britten hadden het niet nodig gevonden dat Japan Duitsland de oorlog verklaarde en zij waren ook niet gelukkig met het Japanse ultimatum tegen China van 1915.

Op zijn beurt vond Japan het niet nodig dat China aan de oorlog deelnam want het had een deel van de oorlogsbuit kunnen opeisen. Het was niet vanzelfsprekend dat in februari 1915 Japanse mariniers opraden tegen de Indiase muiters in Singapore, alleen Duitsland was de gemeenschappelijke vijand. Tijdens de oorlog hebben enkele Indiase nationalist en verzetsleiders in Japan hun toevlucht gezocht en dat land heeft hen nooit uitgeleverd.

De Japanse marine was eind 1918 de op twee na grootste van de wereld. Er was dus alle reden voor het houden van de vlootconferentie in Washington in 1921. Afgesproken werd dat de sterkten van de Amerikaanse, Britse en Japanse vloeten zich zouden verhouden als 5:5:3. Japan had eerder 10:10:7 voorgesteld.

Tot verdriet van Japan en tot geruststelling van de Verenigde Staten en Canada, wilde Londen het bondgenootschap niet verlengen. Afgesproken werd dat in het westen van de Stille Oceaan geen marinebases zouden worden ingericht en die zijn er op de Filippijnen en in Hong Kong nooit geweest. Hierdoor verdween het beetje invloed dat de Britten nog hadden op het Japanse beleid.

2. Siege of Tsingtao

2.1. Introduction

The Siege of Tsingtao was the attack on the German port of Tsingtao (Qingdao) in China during World War I by Japan and the United Kingdom. It took place between 31 October and 7 November 1914 and was fought by Japan and the United Kingdom against Germany. It was the first encounter between Japanese and German forces and also the first Anglo-Japanese operation during the war.

2.2. Background

Throughout the late 19th century, Germany joined other European powers in an imperialist scramble for colonial possessions. As with other world powers, the Germans began to interfere in Chinese local affairs. After two German missionaries were killed in 1897, China was forced to transfer Kiaochow and the surrounding areas in Shantung (now Shandong) to Germany in 1898 on a 99-year lease. The Germans then began to assert their influence across the rest of the province of Shandong and built the city and port of Tsingtao. The port became the home base of the German Navy's East Asia Squadron, which operated in support of German territories in the Pacific.

The British perceived the German presence in China as a threat to their interests and leased Weihaiwei, also in Shantung, as a naval port and coaling station in response, while Russia and France leased their own at Port Arthur (now Lüshunkou) and Kwang-Chou-Wan, respectively. The British also began to forge close ties with the Japanese.

Japan's developments in the late 19th century also mirrored that of other imperialist powers and Japan acquired colonial territories on the Asian mainland. Japanese and British diplomatic relations became progressively closer and an Anglo-Japanese alliance was signed on 30 January 1902. This was seen as a necessity by both powers, especially by Japan, who saw it as a further step to deter Russia and being recognized as a world power. Japan demonstrated its potential of being a rival to the British Empire after its victory in the Russo-Japanese War 1904–1905; the alliance remained intact into World War I.

After the First World War began in early August 1914, Britain soon thereafter requested Japanese assistance.

In accordance with the terms of the Anglo-Japanese alliance, the Japanese Government sided with Britain in the war. On 15 August Japan issued an ultimatum to Germany, stating that Germany must withdraw their warships from Chinese and Japanese waters and transfer control of Tsingtao to Japan. The following day, Major-General Mitsuomi Kamio, General Officer Commanding (GOC), 18th Infantry Division, was directed to begin preparations for an invasion of Tsingtao. When the ultimatum expired on 23 August, Japan declared war on Germany.

At the beginning of hostilities the larger units of the East Asia Squadron under the command of Vice Admiral Maximilian von Spee were dispersed at central Pacific colonies on routine missions. The ships rendezvoused in the northern Marianas for coaling, and, with the exception of SMS Emden which headed for the Indian Ocean, made their way to the west coast of South America. There the squadron destroyed a Royal Navy squadron at the Battle of Coronel before being itself destroyed at the Battle of the Falkland Islands.

2.3. German Defenses

The Boxer Rebellion had led the German administration in Tsingtao to more seriously consider the defense of Tsingtao. The port and town were separated from the rest of the peninsula by steep hills. A natural line of defense lay along these hills, from the Kaiserstuhl to Litsuner Heights.[4] The second 17 kilometres (11 mi) long line of defense was built up along a closer line of steep hills. The final line of defense was built along hills 200 metres (660 ft) above the town. A network of trenches, batteries, and other fortifications were built here before the siege.

The Germans also built up their seaward defenses, laying mines on the approaches to the harbour, as well as building four batteries and five redoubts. The fortifications were well equipped (although some were using older Chinese artillery) and well manned.

2.4. Build-up

The Imperial Japanese Navy (IJN) first sent ships under Vice-Admiral Sadakichi Kato, flying his flag in the pre-dreadnought Suwo, to blockade the coast of German-controlled Kiaochow, beginning on 27 August. During the course of naval operations off Tsingtao, the British Royal Navy (RN) attached the China Station's pre-dreadnought HMS Triumph and the destroyer HMS Usk to the IJN. The British warships were integrated into the Second Squadron with few problems. According to a German press report following the siege, the Triumph was damaged by German land batteries. The Japanese squadron consisted of mostly obsolete warships, though it did briefly engage a number of more modern vessels. These included the dreadnoughts Kawachi, Settsu, the battlecruiser Kongō, her sister Hiei, and the seaplane carrier Wakamiya, whose aircraft became the first of its kind in the world to successfully attack land and sea targets. These planes would also take part in another military first: the first night-time bombing raid[citation needed].

The 18th Infantry Division was the primary Japanese Army formation that took part in the initial landings, numbering some 23,000 soldiers with support from 142 artillery pieces. They began to land on 2 September at Lungkow (now Longkou), Shandong, which was experiencing heavy floods at the time, and later at Laoshan Bay on 18 September, about 29 kilometres (18 mi) east of Tsingtao. China protested Japan's violation of her neutrality but did not interfere in the operations.

The British Government and the other European great powers were concerned about Japanese intentions in the region and decided to send a small symbolic British contingent from Tientsin in an effort to allay their fears. The 1,500-man contingent was commanded by Brigadier-General Nathaniel Walter Barnardiston and consisted of 1,000 soldiers of the 2nd Battalion, The South Wales Borderers; later followed by 500 soldiers of the 36th Sikhs.

The Germans responded to the threat against Tsingtao by concentrating all of their available East Asian troops in the city. Kaiser Wilhelm II made the defense of Tsingtao a top priority, saying that "... it would shame me more to surrender Tsingtao to the Japanese than Berlin to the Russians."

The German garrison, commanded by naval Captain and Governor Alfred Meyer-Waldeck, consisted of the marines of III. Seebataillon, naval personnel, and soldiers (Chinese colonial troops and Austro-Hungarian sailors), for a total strength of 3,625 men. He also had a modest complement of vessels, including the torpedo boat S-90; four small gunboats: the Iltis, Jaguar, Tiger, and Luchs; [10] and the Austro-Hungarian protected cruiser Kaiserin Elisabeth, whose crew was initially divided in two: to man the ship and fight as part of the German land forces.

On 22 August HMS Kennet of the China squadron, under the command of Lieutenant Commander F.A. Russel while routinely monitoring the naval trade routes, encountered and was damaged in action by the German torpedo boat SMS S90, the German gunboat SMS Lauting and a 4-inch shore battery off Tsingtao. She was hit twice from the retreating S90.

2.5. Siege

As the Japanese approached his position, the German Commander withdrew his forces from the two outer defensive lines and concentrated his troops on the innermost line of defense along the hills closest to the town.

The Austro-Hungarian cruiser, SMS Kaiserin Elisabeth, was stationed in Tsingtao at the start of the war. On 2 September 1914 the German gunboat Jaguar sank the stranded Japanese Destroyer Shirotae. On 5 September a Japanese recon plane scouted the port and reported that the Asian German fleet had departed. As a result the Japanese ordered the dreadnought, pre-dreadnought and cruiser to leave the blockade. The next day, the first air-sea battle in history took place when a Farman seaplane launched by the Wakamiya unsuccessfully attacked the Kaiserin Elisabeth and the Jaguar in Qiaozhou Bay with bombs. On 28 September the Jaguar sank the Japanese cruiser Takashio. Early in the siege, the Kaiserin Elisabeth and German gunboat Jaguar made an unsuccessful sortie against Japanese vessels blockading Tsingao. Later, the cruiser's 15 cm and 4.7 cm guns were removed from the ship and mounted on shore, creating the Batterie Elisabeth. The ship's crew took part in the defense of Tsingtao. On 13 September the advancing Japanese land forces launched a cavalry raid on the German rear-guard at Tsimo, which the German gave up and retreated. Subsequently the Japanese took control of Kiautschou and the Santung railway. Lt. Gen. Kamio considered this the point of no return for his land forces and as the weather became extremely harsh he took no risk and fortified the troops at the town and returned the yet-to-arrive reinforcements, reembarked, and landed at Lau Schan bay.

On 17 October 1914 the torpedo boat S-90 slipped out of Tsingtao harbor and fired a single torpedo which sank the Japanese cruiser Takachiho with the loss of 271 officers and men. S-90 was however unable to run the blockade back to Tsingtao and was scuttled in Chinese waters when the ship ran low on fuel.

The Japanese started shelling the fort and the city on 31 October and began digging parallel lines of trenches, just as they had done at the Siege of Port Arthur nine years earlier. Very large 11 inch howitzers from land, in addition to the firing of the Japanese naval guns, brought the German defences under constant bombardment during the night, the Japanese moving their own trenches further forward under the cover of their artillery. The bombardment continued for seven days, employing around 100 siege guns with 1,200 shells each on the Japanese side. While the Germans were able to use the heavy guns of the port fortifications to attack the landward positions of the Allies, they soon ran out of ammunition.

The Germans were only able to field a single aircraft during the siege flown by Lieutenant Gunther Plüschow (a second airplane flown by Lt. Friedrich Müllerskowsky crashed). The surviving aircraft was used primarily for frequent reconnaissance flights, but Plüschow made several nuisance attacks on the vessels of the blockading squadron by dropping jury-rigged munitions and other available ordnance. He also claimed the downing of a Japanese Farman MF.7. Plüschow flew out from Tsingtao on 6 November 1914 carrying the governor's last dispatches which were forwarded to Berlin through

neutral diplomatic channels. On the night of 6 November waves of Japanese infantry attacked the third line of defences and overwhelmed the defenders. The next morning, the German forces, along with their Austro-Hungarian allies, asked for terms.

The Allies took formal possession of the colony on 16 November 1914.

Japanese casualties numbered 236 killed and 1,282 wounded; the British, 12 killed and 53 wounded. The German defenders suffered 199 dead and 504 wounded.

Given that the Germans were able to hold out for nearly two months under a total Anglo-Japanese blockade with sustained artillery barrages and being outnumbered 6:1, gave a morale boost during the siege as well as in defeat. After the surrender, the defeated Germans watched the Japanese as they marched into Tsingtao, but turned their backs on the triumphant British as they marched into town. The German dead were buried at Tsingtao while the remaining troops were transported to prisoner of war camps in Japan. The 4700 German prisoners were treated well and with respect in Japan, such as in Bandō prisoner-of-war camp. 170 prisoners chose to remain in Japan after the closure of camps. The internment of German troops in Japan lasted until the formal signature of the Versailles peace treaty in 1919, but due to technical questions the troops were not repatriated before 1920.

3. Afbeeldingen

Afbeelding 1 – Britse troepen arriveren in Tsingtao (1914)

Afbeelding 2 – Duitse troepen trekken op naar het front

Afbeelding 3 – Duitse frontlinie

Afbeelding 4 – Japanse voorstelling van de belegering van Tsingtao

De slag om Gallipoli

Inhoud

1. Slag om Gallipoli	15
1.1. Inleiding.....	15
1.2. Het idee	15
1.3. De aanloop.....	15
1.4. De voorbereidingen	17
1.5. De landing	18
1.6. De nederlaag.....	18
1.7. De mislukking	19
1.8. Nadien	20
2. Afbeeldingen	21
Afbeelding 1 – Een Britse loopgraaf, een soldaat heeft een periscoopgeweer (1915)	21
Afbeelding 2 – Britse loopgraaf op het schiereiland Gallipoli	21
Afbeelding 3 – Ottomaanse artillerie	22
Afbeelding 4 – Het strand bij <i>Anzac Cove</i>	22

1. Slag om Gallipoli

1.1. Inleiding

De Slag om Gallipoli, ook bekend als de Dardanellencampagne of de Gallipolicampagne, vond plaats op het schiereiland Gallipoli in het Ottomaanse Rijk (in hedendaags Turkije) van 25 april 1915 tot 9 januari 1916, tijdens de Eerste Wereldoorlog. Een gezamenlijke Britse en Franse operatie werd opgezet om de Ottomaanse hoofdstad, Istanboel, te veroveren en om een zeeroute naar Rusland veilig te stellen. De poging mislukte met zware verliezen aan beide zijden. De campagne betekende een belangrijke overwinning voor de Turken en een grote nederlaag voor de geallieerden.

De Slag om Gallipoli oefende een grote invloed uit op alle betrokken naties. In Turkije wordt de slag gezien als een beslissend moment in de geschiedenis van het Turkse volk - een laatste piek in de verdediging van het vaderland terwijl het Ottomaanse Rijk aan het afbrokkelen was. De strijd had de weg vrijgemaakt voor de Turkse Onafhankelijkheidsoorlog en de oprichting van de Republiek Turkije acht jaar later onder leiding van Mustafa Kemal Atatürk, één van de commandanten bij Gallipoli.

De campagne was de eerste grote slag voor het vanwege de Eerste Wereldoorlog naar Europa gestuurde Australian and New Zealand Army Corps (ANZAC) en wordt vaak beschouwd als het ontstaan van het nationale bewustzijn in beide landen. ANZAC-dag, 25 april, blijft de belangrijkste herdenking van militaire verliezen en veteranen in Australië en Nieuw-Zeeland, waarbij het Wapenstilstandsdag overtreft.

1.2. Het idee

De Britse Oorlogsraad kwam met het idee een derde front te openen in Turkije, omdat de loopgravenoorlog in het westen geen snel vooruitzicht op een overwinning bood. Het tweede front, het Russische front deed dat evenmin. Rusland was door de slag bij Tannenberg zodanig verzwakt dat het voorlopig geen actie meer kon voeren. Een derde front bij de Dardanellen moest ervoor zorgen, dat Duitsland zijn krachten moest verdelen, waardoor de geallieerden dan aan het westelijk front Duitsland een beslissende slag zouden kunnen toebrengen en de oorlog beëindigen.

De geallieerden wilden proberen Rusland te bereiken via de Dardanellen, de zeestraat tussen de Egeïsche Zee en de Zee van Marmara. Het Turkse schiereiland Gallipoli begrenst de Dardanellen in het noorden.

1.3. De aanloop

Toen in 1913 de Jonge Turken, een groep opstandige officieren, in Turkije aan de macht kwamen, betekende dit het einde van de Britse invloed op het Ottomaanse Rijk. Enver Pasha, die zijn militaire opleiding in Duitsland had gevolgd, werd de nieuwe minister van Oorlog en benoemde Hans Freiherr von Wangenheim tot Duitse ambassadeur. Zo kwam er een einde aan de jarenlange Britse invloed op de Turkse buitenlandse politiek. Het bekoelen van de relaties was deels een gevolg van de Britse publieke opinie ten opzichte van het Turkse optreden tegen onder andere de Armenen. Een in 1907 gesloten Brits-Russische overeenkomst was voor de Turken een teken om elders steun te gaan zoeken. Duitsland kon zijn invloed vergroten met de inzet van de imposante ambassadeur baron Adolf Marschall von Bieberstein. De gevolgen van de Britse publieke opinie en de toenadering van Duitsland tot Turkije hadden geen aanpassing van de Britse buitenlandse politiek tot gevolg. De

Britse minister van buitenlandse zaken sir Edward Grey was ervan overtuigd, dat als het erop aankwam, de Turken de zijde van de geallieerden zouden kiezen.

Op 2 augustus 1914 sloot Enver Pasha een overeenkomst met Duitsland om Turkije veilig te stellen bij een aanval door Rusland. Een gevolg hiervan was, dat de Britten de twee door Turkije in Groot-Brittannië bestelde oorlogsschepen niet afleverden maar toevoegden aan hun eigen vloot. Duitsland voegde naar aanleiding van de Britse maatregel de schepen Goeben en Breslau toe aan de Turkse vloot. Een gevolg hiervan was dat de vijandelijkheid tussen de Duitse en Britse marine in de Middellandse Zee toenam.

Na een bombardement door de Goeben en Breslau, onder bevel van viceadmiraal Wilhelm von Souchon, op de havens van Algerije, kwam het tot een confrontatie met twee Britse slagkruisers, de Indefatigable en de Indomitable, onder leiding van viceadmiraal sir Archibald Berkeley Milne. Er vielen geen schoten, omdat de Britten een ultimatum hadden gesteld, dat pas om middernacht afliep. Von Souchon voer verder richting Turkije. Enkele dagen later, in de nacht van 6 op 7 augustus 1914, merkten de Duitsers, dat twee Britse slagkruisers hen volgden. Pas op 10 augustus 1914, toen von Souchon de Dardanellen binnenvoer, staakten de Britten de achtervolging.

Op 27 september 1914 hielden de Britten een Turkse torpedoboot tegen die de Dardanellen wilde uitvaren en stuurden hem terug de zeestraat in. De Turken sloten de Bosporus en Dardanellen voor alle scheepvaartverkeer, waardoor Rusland werd afgesneden van de geallieerden. Er was overigens niet veel scheepvaartverkeer naar Rusland via de Dardanellen.

Een maand later, op 28 oktober 1914, beschoot de Turkse vloot, nu onder leiding van de Duitser von Souchon, de Russische havens van Odessa, Sebastopol en Theodosia vanaf de Zwarte Zee. Deze beschietingen waren niet echt doeltreffend en waren meer bedoeld om Duitsland de Turkse goede wil te tonen. Gevolg was, dat Rusland op 2 november 1914 de oorlog aan Turkije verklaarde. Een dag eerder vernietigden de Britten een Turks jacht met zeemijnen aan boord. De Britten waren dus gewaarschuwd voor mogelijke zeemijnen in de Dardanellen. De volgende dag al bombardeerden de Britten de forten van Sedd el Bahr en Kum Kale aan de ingang van de Dardanellen. Dit gebeurde, zoals men later zei, om de effectieve schootsafstand van de kanons te bepalen. Doordat bij toeval het magazijn bij Sedd el Bahr werd geraakt, was de vernietiging compleet. Deze beschieting is achteraf een grote fout gebleken.

Ten eerste werden de Turken gewaarschuwd, dat de Britten van zins waren de Dardanellen te forceren. Na deze beschieting zijn de Turken, met ondersteuning van de Duitsers, het schiereiland Gallipoli gaan versterken.

Ten tweede concludeerden de Britten dat het met alleen slagkruisers mogelijk moest zijn de forten in de Dardanellen te vernietigen. De nieuwe "high explosive" munitie en de nauwkeurigheid van de kanons maakten dit mogelijk. Dat het echter een gelukstreffer betrof en dat in werkelijkheid de vernietigende werking van de kanons geringer was, wist men niet. Op 5 november 1914 verklaarden ook Groot-Brittannië en Frankrijk de oorlog aan Turkije.

Begin 1915 was de situatie in de Eerste Wereldoorlog ongunstig voor de geallieerden. Kabinetsleden, leden van de oorlogsraad en parlementariërs waren bezorgd over de ontstane patstelling. Minister van financiën Lloyd George stuurde aan op een actie op de Balkan. Rond deze tijd kwam ook het

zogenaamde boxing day memorandum uit geschreven door luitenant-kolonel Maurice Hankey, secretaris van de oorlogsraad. Dit memorandum wees de Middellandse zee aan als mogelijke opening in de ontstane impasse. Ook in Rusland was de situatie zeer ernstig. De Russische tsaar stuurde de Britse minister van oorlog Lord Kitchener een telegram, waarin hij om een Britse actie tegen de Turken vroeg. Lord Kitchener en de Britse minister van Marine Winston Spencer Churchill bespraken dit Russisch verzoek op 2 januari 1915. Kitchener had een voorkeur voor een actie bij de Dardanellen omdat dan ook Istanboel (Constantinopel) bedreigd zou worden. Kitchener benadrukte, dat hij geen troepen beschikbaar had. Lord Kitchener stuurde dezelfde avond een antwoord aan de Russische tsaar terug, waarin hij een actie tegen de Turken toezegde. Wat hij precies onder een actie verstond, vermeldde hij niet. Gevolg was, dat Groot-Brittannië zich verbond tot een actie tegen de Turken.

Winston Churchill zag de voordelen van een operatie bij de Dardanellen. De bezetting van de Dardanellen zou waarschijnlijk een vervolg krijgen met de bezetting van Istanboel, waardoor Turkije verslagen zou zijn. Bulgarije, dat op het punt stond de zijde van Duitsland te kiezen, zou in dat geval neutraal blijven. Rusland kon oorlogsmateriaal importeren en graan exporteren. Lord Kitchener had geen troepen beschikbaar en dus liet Winston Churchill onderzoeken of de operatie door de marine alleen kon worden uitgevoerd (gesterkt door succesvolle maritieme bombardementen in november 1914). Hij vroeg aan schout-bij-nacht sir Sackville Carden, de commandant van het eskader schepen die bij de Dardanellen opereerden, of het forceren van de Dardanellen met alleen slagkruisers mogelijk was. Schout-bij-nacht Carden antwoordde bevestigend, mits men er de tijd voor zou nemen.

Naar aanleiding van dit antwoord besloot de oorlogsraad op 13 januari 1915 dat: De admiraliteit een expeditie moet voorbereiden om in februari met een vloot het Gallipoli schiereiland te bombarderen en te veroveren met als einddoel Istanboel.e aanloop

1.4. De voorbereidingen

Op 19 februari 1915 werd de aanval op de Dardanellen geopend door bombardementen op de forten, maar door communicatieproblemen wordt de actie afgebroken. Enkele dagen later, op 25 februari 1915, werd de aanval herhaald en nu slaagde admiraal Gardener erin, om een van de forten te vernietigen, maar drie schepen werden beschoten door verdekt opgestelde houwitsers.

Van 27 februari tot 3 maart 1915 landden eenheden mariniers op de Turkse kust en stelden 50 stukken geschut buiten werking. Deze actie wekte enthousiaste reacties in Londen. Lord Kitchener vermoedde, dat de Turken bij het verschijnen van de Britse vloot, gewoon op de vlucht zouden slaan. De Britse minister van Buitenlandse Zaken Grey dacht dat dit een staatsgreep in Turkije zou teweegbrengen.

De Turken waren door de aanvallen op de hoogte van de Britse plannen. Op 4 maart 1915 moesten de Britten zich al terugtrekken door de hevige Turkse tegenstand. Verdere pogingen om aan wal te komen mislukten en de plannen werden verschoven naar april.

In maart werden de troepen aangevuld en voorbereid. De Britse generaal sir Ian Standish Monteith Hamilton werd benoemd tot commandant van de Expeditionary Forces die Gallipoli moesten innemen. Zijn kennis van het strijdgebied was nihil en hij moest zijn informatie halen uit toeristische folders over de streek. Ook de communicatie tussen de landmacht en de marine ontbrak en de Turken waren volledig van hun plannen op de hoogte door gebrek aan geheimhouding. De Duitse

generaal Otto Liman von Sanders kreeg het bevel over 60.000 Turkse troepen in de regio en begon de verdediging voor te bereiden.

Er werd op 12 maart 1915 nog een poging ondernomen tot besprekingen met de Turkse regering, maar die liepen op niets uit, omdat Groot-Brittannië niet wilde garanderen dat Istanboel gevrijwaard zou blijven.

1.5. De landing

Een nieuwe poging werd op 18 maart 1915 ondernomen. 18 Britse slagschepen, kruisers en torpedobootjagers voeren vergezeld van mijnenvegers de Dardanellen binnen. Ze openden op hetzelfde moment het vuur op de forten. Ze werden met granaten onthaald en rond de middag werden de Franse Gaulois met enkele andere schepen getroffen. Ze maakten plaats voor de mijnenvegers door zich terug te trekken in de Erén Keui Bay, maar die lag vol zeemijnen en de Franse Bouvet werd tot zinken gebracht. Ook de mijnenvegers moesten een veilig heenkomen zoeken door de aanhoudende granaatregen. Rond 16:00 uur, zonken drie Britse schepen, de Inflexible, de Irresistible en de Ocean, door mijnen onder het wateroppervlak. De actie werd afgeblazen.

Tijdens het krijgsberaad van 22 maart 1915, aan boord van de HMS Elisabeth, spraken viceadmiraal Augustin Boué de Lapeyrière, commandant van de Franse Middellandse Zeevloot, generaal Hamilton, viceadmiraal John de Robeck en de Franse generaal Maurice Bailloud af, om op 14 april 1915 op Gallipoli te landen. De 29° divisie zou op Helles landen, de Anzacs bij Caba Tebe, de Royal Naval Division bij Bulais, een Franse eenheid bij Kum Kale en de Basika Baai en een Brits bataljon bij Morto Baai. Bij Krithia zou 2000 man worden afgezet. Men verwachtte weinig of geen tegenstand.

Op 23 april 1915 zette de vloot zich in beweging en meer dan 200 schepen voeren naar de Dardanellen en de landing begon. Om 03:00 uur kwamen Britse troepen met 70.000 manschappen aan bij de Hellespont op de punt van het schiereiland. De ANZAC-troepen, zo'n 12.000 man moesten landen bij Ari Burna, Z-beach genaamd, maar werden op de verkeerde plaats afgezet en werden onder vuur genomen door de Turkse 19° divisie toen ze probeerden de Sari Bair te beklimmen. De Britse generaal William Birdwood, 1st Baron Birdwood vroeg toestemming zich terug te trekken, maar dit werd genegeerd. Op V-beach wilde men de Turken overrompelen door opeens aan wal te verschijnen, maar de troepen werden neergeschoten door het gerichte Turkse machinegeweervuur. Op W-beach sneuvelden nog eens honderden manschappen. De derde landing vormde een afleidingsaanval door de Fransen bij Kum Kale waar ze de stad innamen zonder veel verliezen.

Generaal Hamilton zond op 27 april 1915 een telegram naar Londen met de boodschap, dat alles naar wens was verlopen en dat de 30.000 Britten aan land waren gezet.

1.6. De nederlaag

Op 28 april 1915 bereikte de Britse 29de divisie Krithia en lanceerde een aanval op de Turken. Ze verloor meer dan 3000 manschappen door verwarring in de gelederen en communicatiestoornissen. De Anzac bij Ari Burna slaagde er bijna in de bergkam van Chunuk Bair te veroveren, maar dit werd verijdeld door de Turkse reservetroepen onder leiding van Mustafa Kemal Atatürk, die in 1923 de Turkse Republiek zou oprichten.

De derde operatiefase ging op 3 mei 1915 van start. Men plande een gecombineerde actie te land en ter zee, maar sterk Turks verzet zette de geallieerde troepen klem op het strand. Op 6 mei 1915

probeerden de Britten nogmaals Krithia te veroveren, deze keer ten koste van 6500 gesneuvelden. Op 19 mei 1915 voerden de Turken een tegenaanval uit met 40.000 manschappen, maar die werd door de Anzac met slechts 17.000 man afgeweerd.

Door de mislukte aanvallen op de Dardanellen werd de Britse minister van Marine sir Winston Churchill op 26 mei 1915 ontslagen door eerste minister Herbert Asquith. Er groeiden nog meer twijfels over de operatie toen op 4 juni 1915 ook de derde poging Krithia in te nemen mislukte. Weer sneuvelen er duizenden geallieerden.

De versterkingen arriveerden begin augustus 1915, waarmee de vierde operatiefase van start ging. Ze ontscheepten in de baai van Suvla om de Turkse verdediging vanuit het zuiden aan te vallen. De Anzac viel tegelijkertijd aan op Chunuk Bair, maar werd op 10 augustus 1915 verslagen door Mustafa Kemal. Ook de landing op Suvla was geen succes, omdat sir Frederick Stopford zich liet overrompelen door de Turken, die meteen het hoger gelegen gebied van de baai veroverden.

Een week later, op 17 augustus 1915, vroeg generaal sir Ian Hamilton nogmaals om versterkingen. Londen was verbijsterd door de vele tegenslagen. Dezelfde dag probeerde men een nieuwe aanval op Suvla (slag om de Sulva-baai), maar na het oprichten van een bruggenhoofd, werden ze door de Turkse verdediging tegengehouden en geïsoleerd. De gevechten voor Gallipoli duurden onverminderd voort. Na de hitte van de zomer kregen ze nu te maken met stormschade en kou.

1.7. De mislukking

De operatie was tot mislukken gedoemd, de strijdmachten konden het land niet binnentrekken. Het duurde maanden voor ze tot dit inzicht kwamen. Er vielen duizenden onnodige slachtoffers door de gevechten, maar ook door de enorme hitte in de zomermaanden en de ijzige kou in de winter. Bovendien had men de Ottomaanse weerstand danig onderschat. Ook de Duitsers, die het Turkse leger aanvankelijk laag inschatten, waren onder de indruk.

Op 11 oktober 1915 verklaarde de Britse minister van Oorlog, Lord Kitchener, dat een "terugtrekking de meest rampzalige gebeurtenis uit de geschiedenis van het Britse Rijk zou zijn". Ook generaal sir Hamilton evalueerde het risico en besloot, dat bij zo'n onderneming minstens de helft van zijn troepen zou sneuvelen. Hij werd op 14 oktober 1915 uit zijn functie ontheven en vervangen door generaal Sir Charles Monro, 1st Baronet die de opdracht kreeg de situatie te beëindigen.

Als bleek, dat Londen hem de nodige versterkingen niet kon geven, wilde hij het eiland meteen aan de Turken overlaten. Lord Kitchener wilde er het fijne van weten en ging op 10 november 1915 op onderzoeksmis­sie naar Gallipoli. Op 15 november 1915 stuurde hij een telegram aan minister-president Herbert Henry Asquith, waarin hij eindelijk toegaf, dat de inname van Gallipoli onmogelijk was. Hij adviseerde de directe evacuatie.

In december 1915 begonnen de geallieerden aan de evacuatie in het geheim om de Turkse troepen op een dwaalspoor te brengen. Op 8 december 1915 begon de terugtrekking uit de baai van Suvla en Ari Burna volgens het plan van generaal William Birdwood. Op 28 december 1915 begon de evacuatie uit de Hellespont. De geallieerden werden uiteindelijk in het grootste geheim geëvacueerd in december 1915 en januari 1916. Niemand sneuvelde tijdens deze complexe evacuatie.

1.8. Nadien

De Australische journalist Keith Murdoch, de vader van Rupert Murdoch, brak het verbod om over Gallipoli te praten door een brief te schrijven aan de Australische premier, die deze informatie doorspeelde aan het Britse kabinet in Londen.

Een gevolg van de geallieerde nederlaag was een omslag in de stemming in Bulgarije. Weliswaar was daar een pro-geallieerde lobby, maar de bevolking wilde graag de gebieden heroveren die in de Tweede Balkanoorlog verloren waren gegaan en de Duitsers waren bereid Bulgarije deze gebieden te beloven. De Centrale overwinning bij Gallipoli overtuigde de Bulgaren ervan, dat de Centralen een goede kans maakten de oorlog te winnen. Het is aannemelijk dat dit Bulgarije het laatste duwtje gaf.

Een deel van de Anzac-troepen werd later overgeplaatst naar het westfront. Gehard als ze waren in de strijd om Gallipoli door de ontberingen en de dood van hun kameraden, kregen deze soldaten de reputatie van de meest geduchte tegenstanders van de Duitsers. Bij hen deed al snel het verhaal de ronde dat Anzac-troepen de meest fanatieke en genadeloze vechters onder de geallieerden waren.

Als herdenking van de vele onnodige slachtoffers van de nederlaag op dit schiereiland vieren de Australiërs nog steeds de verjaardag van de eerste landing: 25 april. Ze noemen dit Anzac-day (Anzac: Australian and New Zealand Army Corps, codenaam voor de eerste landing.). Anzac day wordt in Australië en Nieuw Zeeland nog altijd gecultiveerd wegens het belang voor de nationale identiteit en saamhorigheid.

2. Afbeeldingen

Afbeelding 1 – Een Britse loopgraaf, een soldaat heeft een periscoopgeweer (1915)

Afbeelding 2 – Britse loopgraaf op het schiereiland Gallipoli

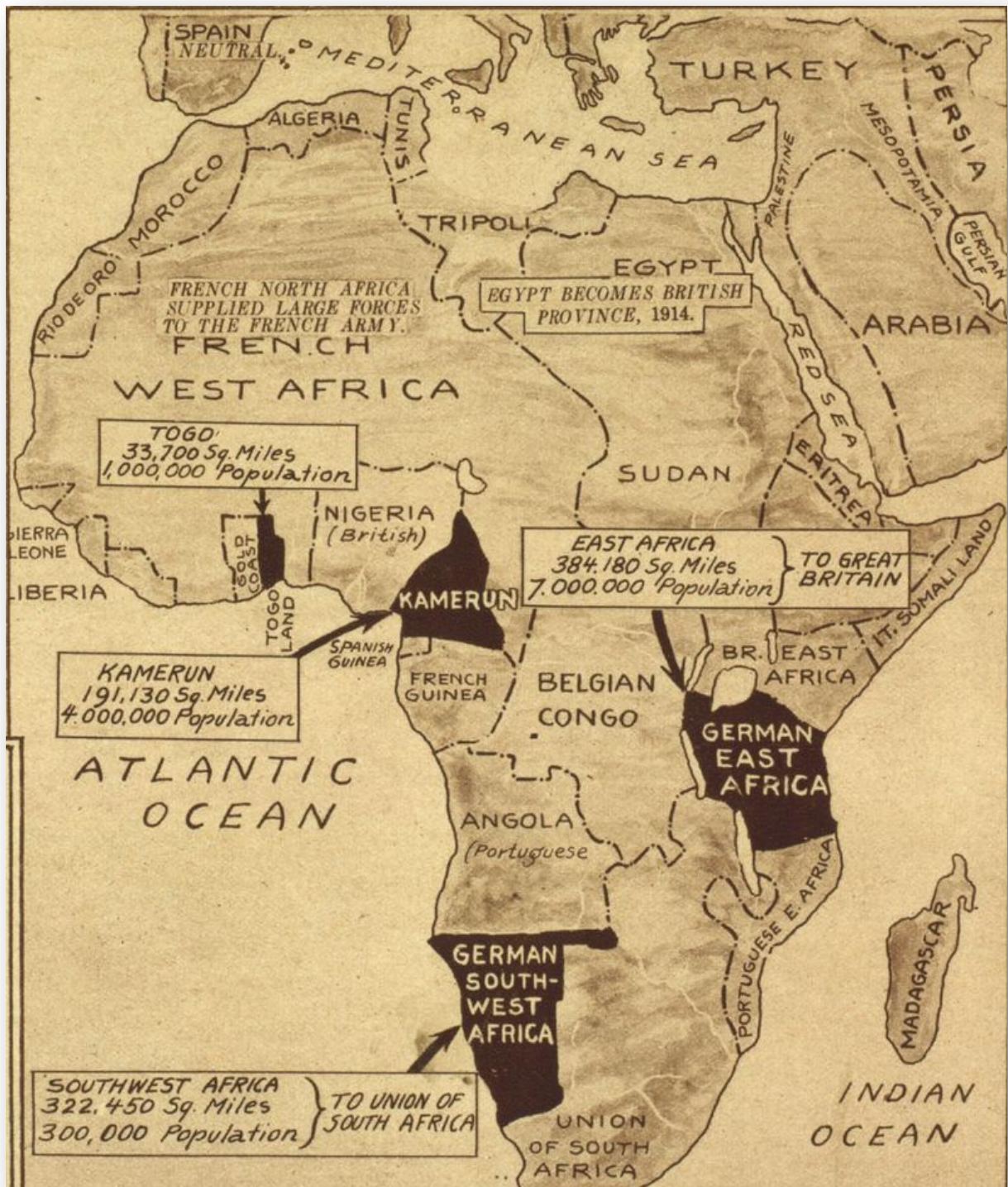
Afbeelding 3 – Ottomaanse artillerie

Afbeelding 4 – Het strand bij Anzac Cove

Oost-Afrikaanse Front

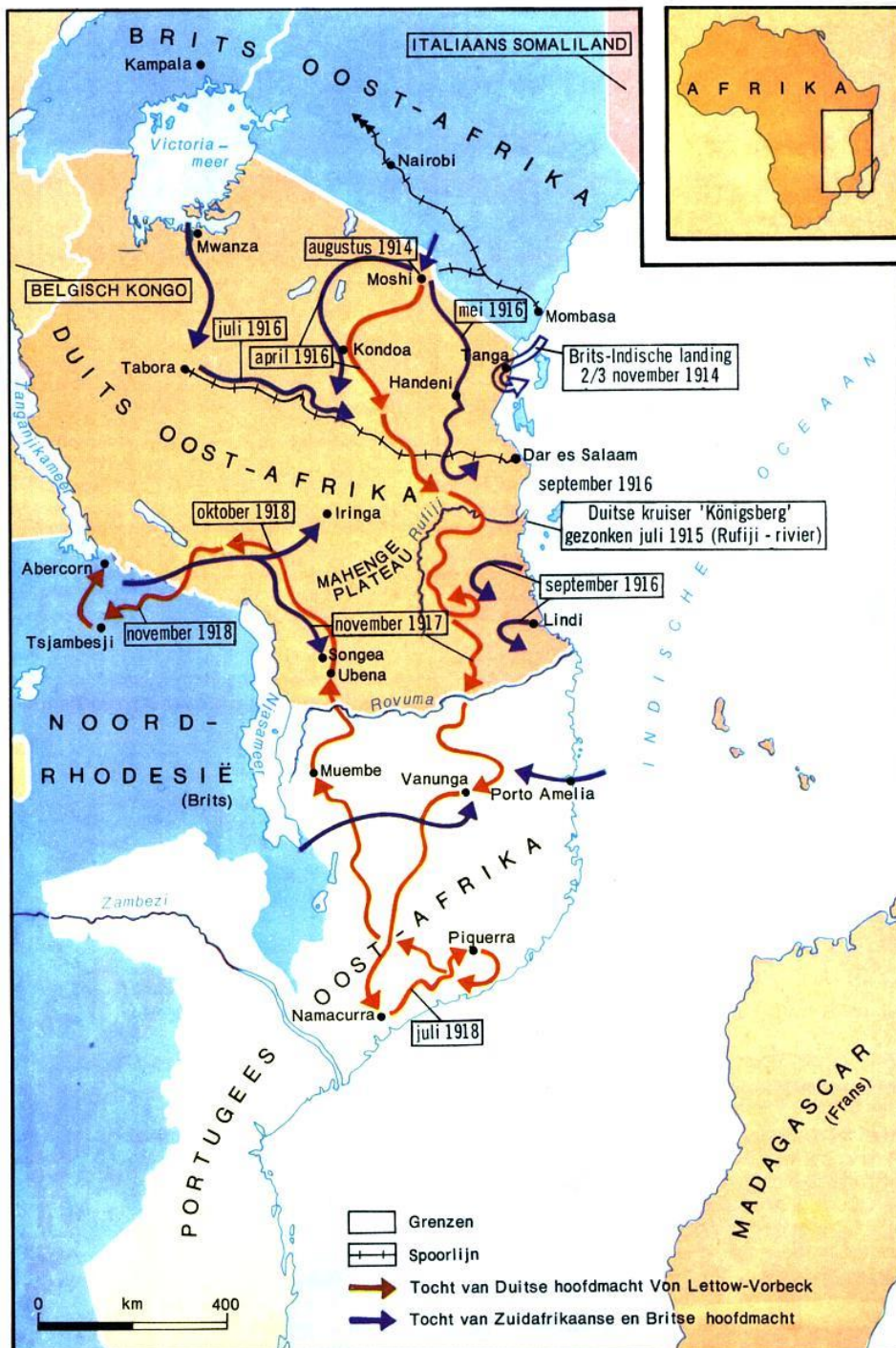

Inhoud

1. Duits Oost Afrika	25
1.1. Korte geschiedenis Duits Oost-Afrika	26
1.2. De situatie in Duits Oost-Afrika in augustus 1914	26
1.3. De eerste gevechten in 1914.....	27
1.4. Duitse hoofdmacht verplaatst naar het binnenland	28
1.5. Von Lettow zwaar onder Britse druk in 1916	28
1.6. Voedsel en munitiegebrek wordt nijpend.....	30
1.7. De guerrillaoorlog in Portugees Oost-Afrika	30
1.8. De capitulatie van Von Lettow-Vorbeck.....	31
2. East African Campaign	32
2.1. Introduction	32
2.1. Background	33
2.2. Campaign history	33
2.2.1. Beginning, 1914-1915.....	33
2.2.2. Naval war.....	34
2.2.3. Lake Tanganyika expedition.....	34
2.2.4. British Empire reinforcements, 1916	34
2.2.5. Belgian-Congolese campaign	35
2.2.6. Last years, 1917–1918.....	35
2.3. Assessments	36
3. Afbeeldingen	37
Afbeelding 1 - Duitse koloniale vrijwilligers	37
Afbeelding 2 – De overgave van Von Lettow (door een Afrikaanse kunstenaar)	37
Afbeelding 3 – Duitse <i>Schutztruppen</i> met een kanon van het schip <i>Königsberg</i>	38
Afbeelding 4 – Von Lettow-Vorbeck	38

1. Duits Oost Afrika

Na een eerste Britse aanval te hebben afgeslagen wist Paul von Lettow-Vorbeck, de opperbevelhebber van Duits Oost-Afrika, zijn geallieerde vijanden, ondanks zware ontberingen, vier jaar lang te ontlopen. Door het voeren van een guerrillaoorlog en door steeds verder zuidwaarts te trekken wist hij het beslissend gevecht te vermijden. Pas op 25 november 1918 (twee weken na de ondertekening van de wapenstilstand) kwam er formeel een einde aan de oorlog in Duits Oost-Afrika.

1.1. Korte geschiedenis Duits Oost-Afrika

Eind 1884 sloten vertegenwoordigers van de Duitse Oost-Afrika Vereniging dubieuze verdragen af met plaatselijke stamhoofden in en om Ussagara. Hierdoor kon deze vereniging een landstreek met een oppervlakte van 140.000 km² koloniseren.

De sultan van Zanzibar, de oorspronkelijke machthebber in dit deel van Afrika, maakte hiertegen in 1885 bezwaar, waarop Duitsland vijf oorlogsschepen stuurde. Tegen dit machtsvertoon was de sultan niet bestand. Hij verzette zich daarna niet langer tegen de aanwezigheid van de Duitsers in dit deel van Afrika, sloot een handelsovereenkomst af met het Duitsland en bood de Duitse Oost-Afrika Vereniging in 1887 zelfs de kuststrook als pachtgebied aan. Noordelijk van Duits Oost-Afrika was een jaar eerder, in 1896, het Britse protectoraat Brits Oost-Afrika gesticht.

De kolonisatie van Duits Oost-Afrika verliep trouwens niet zonder problemen. Zo brak in 1904 een grote opstand uit die bekend staat onder de naam Maji-Maji opstand. Deze breidde zich zo sterk uit dat de opstandelingen in oktober 1905 meer dan de helft van de kolonie in handen hadden. Deze opstand werd uiteindelijk met harde hand neergeslagen en kostte naar schatting 75.000 tot 300.000 Afrikanen het leven.

Omdat ook de Britten belangen hadden in deze kuststreek werd besloten dat de Britten en de Duitsers het vasteland in twee invloedssferen zouden verdelen. In 1890 werd tussen beide landen afgesproken dat er vaste grenzen met Duits Oost-Afrika zouden worden vastgelegd. Duits Oost-Afrika werd daarna een Duitse protectoraat; de Duitsers spraken over een 'Schutzgebiet'.

1.2. De situatie in Duits Oost-Afrika in augustus 1914

Toen de oorlog in augustus 1914 uitbrak twijfelde het bestuur van Duits Oost-Afrika hoe men moest handelen. Het gebied van deze Duitse kolonie was bijna tweemaal zo groot als het moederland en beschikte over een kleine troepenmacht ['Schutzgruppe'] die slechts berekend was voor het uitvoeren van politietaken en die daarom was uitgerust met lichte wapens waarvan sommige nog stamden uit de Duits-Franse oorlog van 1870-1871. Ook zou de superieure Britse vloot in de Indische oceaan de eventuele aanvoer van Duitse troepen en materieel zonder twijfel bemoeilijken of zelfs geheel onmogelijk maken.

Dat het Duitse bestuur in Duits Oost-Afrika uiteindelijk besloot niet te capituleren wordt toegeschreven aan het vertrouwen dat men stelde in de bekwaamheden van de militaire bevelhebber ter plaatse Paul Emil von Lettow-Vorbeck.

Paul Emil von Lettow-Vorbeck (1870-1964) had zich als vechtjas al onderscheiden tijdens de Chinese Bokser-opstand (1900) en was ook betrokken geweest bij het neerslaan van de Nama en de Herero opstanden in Duits Zuidwest-Afrika. Sinds januari 1914 was de 44-jarige luitenant-kolonel Von Lettow-Vorbeck benoemd tot opperbevelhebber van de Duitse strijdkrachten [Schutzgruppe] in Duits Oost-Afrika.

Op zijn initiatief werd een Duitse strijdmacht gevormd bestaande uit ongeveer 250 Duitse officieren en manschappen en 2.500 Afrikaanse politie-soldaten. Dit waren de Askari [meervoud van Askar, Arabisch-Turks voor krijger] die oorspronkelijk als huurlingen afkomstig waren uit de Soedan en reeds tijdens de grote Maji-Maji-opstand in 1904 de Duitse Schutztruppe terzijde hadden gestaan.

Daarnaast zou mobilisatie van in de kolonie wonende Duitse mannen, onder wie zich vele oud-militairen bevonden, nog eens ruim 2.000 man onder de wapenen kunnen brengen. Verder werden Afrikaanse inlanders als soldaten en dragers aangeworven.

Om niet al bij de eerste de beste Britse aanval het onderspit te moeten delven, moest Von Lettow tijd winnen om zijn troepen op sterkte te brengen. Ook moest hij op korte termijn zorgen voor de noodzakelijke bewapening en proviandering. En ook realiseerde hij zich dat zijn numerieke minderheid ten opzichte van de Britten zou moeten leiden tot een vorm van oorlogvoering met tot dan toe ongebruikelijke methoden.

1.3. De eerste gevechten in 1914

De eerste opdracht aan zijn troepen was dan ook ongebruikelijk: 'Haal wapens, munitie, proviand en andere dingen die nodig zijn bij de vijand. Vermijd daarbij zoveel mogelijk het gevecht en trek na verovering van de buit direct terug naar de basis.'

Al snel bleek deze manier van oorlogvoering succesvol. In de eerste periode van de oorlog vonden voortdurend gevechten plaats tussen Duitse troepen en Britse en Belgische troepen die vanuit Belgisch Kongo de Duitse kolonie binnentrokken. De tegenstanders hadden vaak weinig verweer tegen de onverhoedse Duitse aanvallen waarbij de Duitsers veel gevechtservaring opdeden en daarbij ook de kans grepen zich voldoende te bewapenen en van voorraden te voorzien.

Von Lettow hanteerde hierbij een belangrijke militair-strategische overweging: hoe meer tegenstand hij aan zijn vijand bood, hoe groter de troepenmacht zou moeten zijn om hem tot capitulatie te dwingen. De troepen die Von Lettow in Duits Oost-Afrika moesten bevechten konden dan niet aan het Europese front worden ingezet en daarom zou dit leiden tot een vermindering van de militaire druk op de Duitse fronten in Europa.

Begin november verschenen twee Engelse kruisers voor kust bij de havenplaats Tanga. Von Lettow stond op dat moment nog met zijn hoofdmacht aan de voet van de Kilimanjaro maar het gelukte hem de troepen per trein op tijd in Tanga te krijgen. Ook een Duits Schutzekorps bestaande uit vrijwilligers, zag kans op tijd vanuit Usambara aan de kust te verschijnen. Het Britse landingskorps bestond uit een Engels en acht Indische bataljons, in totaal 7.000 man sterk.

Toen op 4 november de Britse aanval werd ingezet bestond de Duitse tegenstand, die in de nacht van 3 op 4 november was aangekomen, uit 1.000 man met 21 machinegeweren. De Slag bij Tanga eindigde met een grote overwinning voor de Duitsers. In de nacht van 6 op 7 november trok de Britse vloot zich terug, met medeneming van alle Britse troepen.

Voor Von Lettow betekende deze overwinning een adempauze die gebruikt kon worden om verder te gaan met de versterking van de Duitse troepen. Voorlopig waren wapens, munitie en voedsel in voldoende hoeveelheden buitgemaakt. Het had daarom ook weinig zin zich verder in de kuststrook op te houden in de hoop op bevoorrading vanuit Duitsland.

Het was duidelijk dat de oorlogvoering met een numerieke minderheid buitengewoon moeilijk zou zijn. Duits Oost-Afrika kende een meer dan 1.000 km lange kuststrook en ook de grenzen moesten verdedigd worden tegen geallieerde invallen die voornamelijk afkomstig waren vanuit het noordelijk gelegen Brits Oost-Afrika.

1.4. Duitse hoofdmacht verplaatst naar het binnenland

Von Lettow besloot daarom de hoofdmacht van zijn strijdmacht te verplaatsen naar het binnenland. Daar zou zij minder kwetsbaar zijn voor directe frontale aanvallen en kunnen profiteren van de terreingesteldheid waar vooral de Askari soldaten zich goed thuis voelden. Deze mannen waren krijgshaftig en onvermoeibaar, zoals ze niet alleen bij Tanga hadden aangetoond, maar ook tijdens kleinere aanvallen in Brits Oost-Afrika.

Overtuigd van het standpunt dat de aanval de beste verdediging is ging de Duitse strijdmacht van Von Lettow zich toeleggen op zogenaamde 'storingsacties'. Dit waren verrassingsaanvallen op de Britse verbindingslijnen waarbij vooral de Uganda-spoorweg in Brits Oost-Afrika, die voor de aanvoer van vijandelijk materieel zeer belangrijk was, het belangrijkste doelwit vormde. Ook slaagden de Duitsers er in om, door voortdurend uitgevoerde verkenningen, de op diverse plaatsen binnendringende Britse troepen tijdig te signaleren en soms aanzienlijke verliezen toe te brengen, waarna de Duitsers zich snel weer terugtrokken.

Het jaar 1915 verliep voor Von Lettow succesvol. Voortdurend vonden gevechten plaats met wisselende kansen, maar Von Lettow werd niet uit Duits Oost-Afrika verdreven. Zijn kleine troepenmacht leed naar verhouding slechts geringe verliezen en van een nijpend tekort aan materieel en proviandering was geen sprake.

Op 1 maart 1915 stelden de Britten een blokkade in voor de kust van de kolonie. Het Duitse marinehulpschip Rubens, zag toch kans in april door de blokkade te breken maar werd door de Britten in brand geschoten. Het gelukte de Duitsers echter wel de munitie en geweren te bergen.

1.5. Von Lettow zwaar onder Britse druk in 1916

De geallieerden waren niet gelukkig met de bestaande situatie. Er was nog steeds een onverslagen Duitse vijand in hun midden en zij moesten voortdurend zijn aanvallen vrezen. Het werd daarom de hoogste tijd de tegenstand van Von Lettow te breken en Duits Oost-Afrika definitief te veroveren. Maar Britse troepen, die waren opgewassen tegen de geharde Afrikaanse soldaten van Von Lettow, waren nog steeds niet in voldoende aantallen aanwezig om met enige kans op succes Von Lettow geheel te kunnen omsingelen en tot volledige overgave te dwingen.

Begin 1916 werd besloten een grote geallieerde troepenmacht in te zetten, zelfs waren daarvoor verkenningsvliegtuigen en pantserauto's beschikbaar. De Zuid-Afrikaanse generaal Jan Smuts kwam aan het hoofd te staan van een grote geallieerde troepenmacht van ongeveer 100.000 man, die bestond uit Britse, Belgisch-Congolese, Zuid-Afrikaanse, Nigeriaanse en Portugees-Afrikaanse troepenonderdelen.

Net op tijd wist het Duitse hulpschip Marie de Britse blokkade te doorbreken en onopgemerkt te landen in de Sudi Bocht in het zuiden van Duits Oost-Afrika. Hier werd oorlogsmaterieel gelost waaronder zich zes stukken geschut, een aantal machinegeweren en 2.000 geweren bevonden. Het transport moest gebeuren door dragers die meer dan drie weken bezig waren de 50.000 draaglasten naar de spoorlijn Dar es Salaam – Tabora te brengen van waar ze naar de Duitse troepen werden overgebracht.

Op 8 maart 1916 zetten de Britten onder generaal Smuts een geweldig offensief in gang met 45.000 man troepen. Von Lettow gebruikte voortdurend klimaat en terrein als zijn bondgenoten bij de

gevechten tegen de Britten. Ondanks de inzet van nog meer Britse troepen slaagde Von Lettow er regelmatig in de Britten zware nederlagen toe te brengen zoals in Mahiwa in oktober 1916 waar hij zelf 100 mensen verloor tegen de Britten 1.600.

Uiteindelijk drongen de troepen van generaal Smuts de troepen van Von Lettow terug uit de kuststrook en uit het noorden van Duits Oost-Afrika. Von Lettow moest zich steeds verder zuidwaarts terugtrekken tot de centrale spoorlijn Dar es Salaam – Tabora. Daar splitste hij zijn hoofdmacht in drie eenheden om een omsingeling van de zijn complete troepenmacht te voorkomen.

Britse troepen laden een verkenningstoestel uit aan de kust van Duits Oost-Afrika. Op 13 en 14 september vonden zware gevechten plaats in de buurt van Tabora die uiteindelijk op 19 september werd ingenomen door Belgisch-Congolese troepen. Naar verluidt kwam het hierbij tot ernstige ongeregeldeheden waarbij ook burgers werden mishandeld. Vrouwen, kinderen en geïnterneerde niet-militairen werden later dwars door Afrika naar Frankrijk overgebracht.

De Brits/Zuid-Afrikaanse troepenmacht slaagde er uiteindelijk niet in Von Lettow tot overgave te dwingen. Sommige Duitse eenheden werden echter verslagen en moesten capituleren. Von Lettow zelf wist uit handen van de geallieerden te blijven maar het voedsel- en munitiegebrek van zijn troepen werd steeds nijpender.

Aan het einde van het jaar verflauwde het Brits/Zuid-Afrikaanse offensief wat Von Lettow tijdens het regenseizoen een adempauze bood van enkele maanden voordat er weer een nieuw Brits offensief kon worden ingezet.

Dit nieuwe offensief begon weer vanaf april 1917. Generaal Smuts was vertrokken naar Engeland. Hij werd opgevolgd door generaal Hoskins die in juli 1917 werd vervangen door een andere Zuid-Afrikaan, generaal Jacob van Deventer, die opnieuw de achtervolging inzette op de Duitse troepen.

Op 19 juli 1917 vonden zware gevechten plaats bij Narungombe waar kapitein Von Liebermann er in slaagde om met 95 Duitsers en 850 Askari (uitgerust met twee stukken geschut en vijftien machinegeweren) de Britse troepen tegen te houden en zware verliezen toe te brengen.

In de gevechten die daarna plaatsvonden werden de Duitse troepen voortdurend teruggedrongen. Op 29 juni 1917 probeerde een Duitse eenheid onder leiding van kapitein Wintgens vanaf het Victoria Meer naar het zuidwesten door te breken. Wintgens, die doodziek was als gevolg van typhus, werd achtergelaten voor de Britten die hem inderdaad de noodzakelijke hulp boden. Kapitein Naumann nam het commando over maar moest zich aan het einde van het jaar overgeven aan de Britten.

Tussen 15 en 18 augustus vond een vier dagen durende slag bij Mahiwa plaats. Deze slag wordt, naast de gevechten bij Tanga in november 1914, tot de zwaarste gevechten van de strijd in Duits Oost-Afrika gerekend. De eenheid van generaal-majoor Wahle werd door de Britten aangevallen waarop Von Lettow te hulp snelde. Het gelukte hem de getalsmatig veel sterkere Britten terug te slaan.

In oktober raakte de telegrafische verbinding met de in het westen verblijvende troepen van kapitein Tafel verbroken. Vanaf het Mahenge-plateau trok hij, steeds de Brits/Zuid-Afrikaanse omsingeling vermijdend, in de richting van de rivier de Rovuma, die de grens met Portugees Oost-Afrika vormt. Hij slaagde er niet in zich met de troepen van Von Lettow te verenigen en moest uiteindelijk, geplaagd

door voedsel- en munitiegebrek, met zijn mannen op 28 november 1917 de strijd staken: 110 Duitsers, 1.220 Askari en 2.000 dragers gaven zich over. Een patrouille onder leiding van kapitein Otto, wist nog te ontsnappen en trok verder naar het zuiden.

De van pensioen teruggekeerde generaal-majoor Wahle, die door Von Lettow aangestelde commandant van de derde troepenmacht, had meer succes dan kapitein Tafel. Hoewel hij steeds het hoofd moest bieden aan aanvallen van vijandige Afrikaanse stammen, kon hij zich uiteindelijk, verder naar het zuiden trekkend, bij Von Lettow voegen.

De nog overgebleven Duitse troepenmacht trok eind november 1917 over de grensrivier de Rovuma Portugees Oost-Afrika binnen waar Von Lettow bijna tien maanden zou blijven. Zijn totale troepensterkte was op dat moment: 278 Duitse officieren en manschappen, 1.600 Askari soldaten, 4.000 inlandse dragers en 1.000 Askari vrouwen en kinderen.

1.6. Voedsel en munitiegebrek wordt nijpend

In Duitsland was de onverslaanbare Von Lettow een buitengewoon populair oorlogsheld geworden. Hij werd in 1917 bevorderd tot kolonel en ontving voor zijn militaire prestaties de Pour le Mérite, de hoogste Duitse onderscheiding.

De toestand van Von Lettow en zijn mannen was eind 1917 ernstig verslechterd. Niet alleen was er een voortdurend gebrek aan voedsel en munitie maar bovenal aan medicijnen. Een uitgewisselde Duitse krijgsgevangene wist in Duitsland te vertellen dat de manschappen van Von Lettow volkomen uitgeput waren en geplaagd werd door ziekten waarvoor men geen medicijnen had.

Duitsland besloot hulp te bieden en men vatte het plan op om in november 1917 vanuit Europa een luchtschip non-stop naar Afrika te laten vliegen om daar, op een van tevoren afgesproken plaats, Von Lettow te bevoorraden. Lees over deze gebeurtenis het artikel: De bevoorrading per luchtschip L59 van ingesloten Duitse troepen in Duits Oost-Afrika

1.7. De guerrillaoorlog in Portugees Oost-Afrika

Von Lettow bleef bij zijn besluit zolang mogelijk strijd te leveren. Hij opereerde dan weliswaar op (geallieerd) Portugees grondgebied maar dit betekende niet dat hij op onbekend terrein was. De jarenlange gevechtservaring van zijn troepen stelde hem in staat om in dit uitgestrekte gebied de enige gevechtstactiek toe te passen die overbleef in de strijd met een overmachtige vijand, namelijk de guerrillaoorlog.

In het eerst kwartaal van 1918, tijdens het regenseizoen, veroverde Von Lettow diverse Portugese forten (o.a. Fort Ngomano) waar hij proviand en wapens wist buit te maken. De toestand van zijn troepen verslechterde evenwel meer en meer.

Vanaf april, na het einde van het regenseizoen, werd de geallieerde achtervolging van Duitse troepen opnieuw ingezet. Bij een hevig treffen op 5 mei 1918 bij Mopelia, noordwestelijk gelegen van Nanungu, raakten de Duitsers bijna al hun voorraden en munitie kwijt. Op 1 juli gelukte het de Duitse troepen hun tekorten weer aan te vullen uit veroverde voorraden van de Portugezen en de Britten. Nog op 3 juli moest Von Lettow strijd leveren bij Namacurra dat iets ten noorden van de Zambezi rivier is gelegen, op een afstand van meer dan 750 kilometer van de Rovuma river.

Voortdurend werd Von Lettow opgejaagd door zijn achtervolgers. Toch wist hij zich steeds opnieuw zijn tegenstanders van het lijf te houden door toepassing van guerrillatactieken waar hij een ware meester in was geworden. Zijn zeer ervaren Askari-verkenners gaven onophoudelijk hun meldingen over vijandelijke troepenbewegingen door. En wanneer de omstandigheden gunstig waren, wat afhing van de sterkte van de naderende vijandelijke troepen en van de gesteldheid van het terrein, besloot Von Lettow tot een gewapend treffen.

Zijn zeer ervaren Askari soldaten namen dan hun plaatsen in op strategische punten, vaak hoog in bomen, langs een vallei, bij een rivierovergang of in een andere hinderlaag. De honderden soldaten, dragers en allen die deel uitmaakten van de colonne, lieten daarna, zonder enig geluid te maken, de nietsvermoedende vijand steeds dichterbij komen. En dan plotseling ratelden de mitrailleurs en knalden de geweren van alle kanten.

Telkens opnieuw werden de tegenstanders van Von Lettow gedwongen tot de terugtocht, met achterlating van doden, gewonden en voorraden. En als Von Lettow van mening was dat hij niet sterk genoeg was om de naderende vijand te trotseren, trok hij zich terug waarbij ze er soms in slaagden ongezien een geallieerde omsingeling te doorbreken.

Het voortdurende ontsnappen aan de vijand vergde uitputtende dagenlange marsen, bijna zonder rustpauzes, waarbij men soms op enkele kilometers afstand langs de vijandelijke colonnes trok. Door deze dagenlange marsen was er zelden gelegenheid het bivak ergens lang genoeg op te slaan om de uitgeputte manschappen, de zieken en de gewonden rust te geven. Maar steeds weer slaagde Von Lettow erin zijn manschappen te inspireren om vol te houden en de noodzakelijke discipline te handhaven.

Dat hij hier in slaagde was des te verwonderlijker omdat het overgrote deel van zijn leger niet meer uit militairen bestond. Vele honderden vrouwen en zelfs kinderen van de Askari soldaten en van de inlandse dragers vergezelden hun mannen en vaders op deze lange tochten en maakten zich nuttig door het dragen van bepakking, het gereedmaken van het kamp of zelfs door hun naasten ter zijde te staan in de strijd.

Bijna tien maanden lang doorkruiste Von Lettow op deze wijze het noordelijke gebied van Portugees Oost-Afrika, een afstand van meer dan 2.500 kilometer aflegend. Voortdurend strijdend tegen zijn vijanden en zoekend naar gelegenheden om munitie en proviand weer aan te vullen, keerde de Duitse troepenmacht uiteindelijk eind augustus weer terug in Duits Oost-Afrika.

Daar besloot Von Lettow naar Brits Noord-Rhodesië te trekken toen hij ontdekte dat de Britten een hinderlaag voor hem hadden uitgezet. Bij Ubena vond op 17 oktober nog een gevecht plaats waarbij de zwaar zieke Generaal Wahle, met andere zieken en gewonden, moest worden achtergelaten. Von Lettow won nog een treffen bij de Kasama op 13 november, twee dagen na het ondertekenen van wapenstilstand. Eerst toen hoorde Von Lettow van een gevangen genomen Britse ordonnans dat er een wapenstilstand zou zijn gesloten.

1.8. De capitulatie van Von Lettow-Vorbeck

Er volgden onderhandelingen en de Britten boden Von Lettow op 14 november een eervolle overgave aan die hij accepteerde. Op 25 november 1918 kwam formeel een einde aan de strijd in Duits Oost-Afrika.

De gehele troepenmacht van Von Lettow trok op die datum de Noord-Rhodesische plaats Abercorn binnen. Zijn officieren, dertig in getal, onder wie zich ook ex-gouverneur Schnee bevond, werden aan de Britse brigadegeneraal W.F.S. Edwards voorgesteld. Als bewijs van achting voor hun dappere tegenstand, mochten de officieren hun wapens behouden. Ook de Askari soldaten legden hun geweren neer en marcheerden ordelijk naar het krijgsgevangenkamp waar zij werden ondergebracht. Toen pas werd het duidelijk tegen welk een kleine Duitse troepenmacht de geallieerden hadden gestreden. De troep telde op dat moment nog 30 Duitse officieren, 125 Duitse onderofficieren en manschappen, 1.168 Askari, 1.522 dragers en enige honderden vrouwen. De Spaanse Griep zou uiteindelijk nog 11 slachtoffers eisen.

Het was voor de Britten onbegrijpelijk dat Von Lettow in staat was geweest om met zijn kleine troepenmacht in de Afrikaanse jungle zo lang strijd te leveren tegen meer dan 100.000 man geallieerde troepen. Naar schatting heeft deze oorlog in Afrika de geallieerden meer dan 200 miljoen pond sterling gekost, alsmede het verlies van duizenden manschappen, die sneuvelden of omkwamen door ziekten. (Noot: volgens sommige schattingen zouden alleen al 12.000 Zuid-Afrikanen zijn omgekomen.)

De Britten waren niet haatdragend. Zo was kort na oorlog generaal Von Lettow-Vorbeck in Londen als eregast aanwezig op een reünie van oud-strijders, die allen in Duits Oost-Afrika tot zijn tegenstanders hadden behoord. Hier toonde men een oprechte bewondering voor de moed en de prestaties van deze man die ruim vier jaar lang uit handen wist te blijven van een oppermachtige geallieerde tegenstander.

Over Duits Oost-Afrika nog het volgende: in het Verdrag van Versailles werd Duits Oost-Afrika in 1919 opgesplitst. Het westelijke gedeelte werd een Belgisch mandaatgebied onder de naam Ruanda-Urundi. Een klein gedeelte ten zuiden van de Rovuma-rivier werd toegewezen aan Mozambique, een Portugese kolonie, en de rest, het huidige Tanganjika, werd vanaf 1918 een Brits mandaatgebied.

2. East African Campaign

2.1. Introduction

The East African Campaign was a series of battles and guerrilla actions which started in German East Africa and ultimately affected portions of Mozambique, Northern Rhodesia, British East Africa, Uganda, and the Belgian Congo. The campaign was effectively ended in November 1917. However, the Germans entered Portuguese East Africa and continued the campaign living off Portuguese supplies.

The strategy of the German colonial forces, led by Lieutenant Colonel (later Generalmajor) Paul Emil von Lettow-Vorbeck, was to drain and divert forces from the Western Front to Africa. His strategy failed to achieve these results after 1916, as mainly Indian and South African forces, which were prevented by colonial policy from deploying to Europe, conducted the rest of the campaign. Nevertheless, the Germans fought for the whole of World War I, receiving word of the armistice on 14 November 1918 at 7:30 a.m. Both sides waited for confirmation, and the Germans formally surrendered on 25 November. German East Africa ultimately became two League of Nations Class B

Mandates, Tanganyika Territory of the United Kingdom and Ruanda-Urundi of Belgium, while the Kionga Triangle became a mandate of Portugal.

2.1. Background

German East Africa (comprising Burundi, Rwanda, and the mainland part of modern-day Tanzania) was a large territory with complex geography, including parts of the extensive East African Rift, Lake Tanganyika and Lake Victoria. It varied from the mountainous, well-watered and fertile north-west, to the drier and sandy or rocky center, with wildlife-rich grasslands in the north-east and vast areas of uninhabited forest in the south-east. Its coast, inhabited by the Swahili people and Arab traders, dominated trade with Central Africa in conjunction with British-controlled Zanzibar and the coasts of modern-day Kenya and Mozambique.

At the start of the Great War, Governor Heinrich Schnee of German East Africa ordered that no hostile action was to be taken.[2] To the north, Governor Sir Henry Conway Belfield of British East Africa stated that he and "this colony had no interest in the present war." The colonial governors, who often met in prewar years, had discussed these matters and wished to adhere to the Congo Act of 1885, which called for overseas possessions to remain neutral in the event of a European war.

Neither colony had many troops. In order to preserve the authority of white colonial administrators, and the concept of the inviolability of white people in general, few black soldiers were trained or maintained. It was considered dangerous to have black troops fighting against white troops, even where both sides were predominantly composed of black Africans with white European officers. As such, both the British and Germans only maintained small forces to deal with local risings and border raids.

2.2. Campaign history

2.2.1. Beginning, 1914-1915

In East Africa, the Congo Act was first broken by the British. On 5 August 1914, troops from the Uganda protectorate assaulted German river outposts near Lake Victoria, and on 8 August a direct naval attack commenced when the Royal Navy warships HMS *Astraea* and *Pegasus* bombarded Dar es Salaam from several miles offshore.[16] In response, the commander of the German forces in East Africa, Lieutenant Colonel Paul Emil von Lettow-Vorbeck, bypassed Governor Schnee, nominally his superior, and began to organize his troops for battle. At the time, the German *Schutztruppe* in East Africa consisted of 260 Germans of all ranks and 2,472 Askari, and was approximately numerically equal with the two battalions of the King's African Rifles (KAR) based in the British East African colonies.

On 15 August, German Askari forces stationed in the Neu Moshi region engaged in their first offensive of the campaign. Taveta on the British side of Kilimanjaro fell to 300 askaris of two field companies with the British firing a token volley and retiring in good order. In September, the Germans began to stage raids deeper into British East Africa and Uganda. German naval power on Lake Victoria was limited to a tugboat armed with one "pom-pom" gun, causing minor damage but a great deal of news. The British then armed the Uganda Railway lake steamers *SS William Mackinnon*, *SS Kavirondo*, *Winifred* and *Sybil* as improvised gunboats. Two of these trapped the tug, which the Germans scuttled. The Germans later raised her, dismantled her gun for use elsewhere and

continued to use the tug as an unarmed transport. However, with the tug's "teeth removed, British command of Lake Victoria was no longer in dispute."

In an effort to solve the raiding nuisance and to capture the entire northern, white settler region of the German colony, the British command devised a two-pronged plan. The British Indian Expeditionary Force "B" of 8,000 troops in two brigades would carry out an amphibious landing at Tanga on 2 November 1914 to capture the city and thereby control the Indian Ocean terminus of the Usambara Railway (see Battle of Tanga). In the Kilimanjaro area, the Force "C" of 4,000 men in one brigade would advance from British East Africa on Neu-Moshi on 3 November 1914 to the western terminus of the railroad (see Battle of Kilimanjaro). After capturing Tanga, Force "B" would rapidly move north-west, join Force "C" and mop up what remained of the broken German forces. Although outnumbered 8:1 at Tanga and 4:1 at Longido, the Schutztruppe under Lettow-Vorbeck prevailed. According to the British Official History of the War the events are described as one of "the most notable failures in British military history."

2.2.2. Naval war

The German naval command had just one major warship in the Indian Ocean when war was declared, the light cruiser SMS Königsberg. After limited opportunities for commerce raiding, Königsberg sank the cruiser HMS Pegasus in Zanzibar harbour and then retired into the Rufiji River delta. After being cornered by warships of the British Cape squadron, including an old battleship, two shallow-draught monitors with 6 in (150 mm) guns were brought from England that demolished the cruiser on 11 July 1915. The surviving crew of Königsberg and her 4.1 in (100 mm) main battery guns were taken over by the Schutztruppe. The British salvaged and used six 4 in (100 mm) from the sunken Pegasus, the so-called 'Peggy guns'.

2.2.3. Lake Tanganyika expedition

In 1915, two British motorboats, HMS Mimi and Toutou were transported by land to the British shore of Lake Tanganyika. They captured the German ship Kingani, renaming it HMS Fifi, and with two Belgian ships under the command of Commander Geoffrey Spicer-Simson, attacked and sank the German ship Hedwig von Wissmann in a bid to secure the lake as the strategic key to the western part of the German colony. The Graf von Götzen was the only German ship to survive. Lettow-Vorbeck then had its Königsberg gun removed and sent by rail to the main fighting front. The ship was scuttled after a floatplane bombing attack by the Belgians on Kigoma and before advancing Belgian colonial troops could capture it. It was later refloated and used by the British and is still in service today plying the lake under the Tanzanian flag.

2.2.4. British Empire reinforcements, 1916

General Horace Smith-Dorrien was assigned with orders to find and fight the Schutztruppe, but he contracted pneumonia during the voyage to South Africa which prevented him from taking command. In 1916, General J.C. Smuts was given the task of defeating Lettow-Vorbeck. Smuts had a large army (for the area), some 13,000 South Africans including Boers, British, and Rhodesians as well as 7,000 Indian and African troops. In addition, not under his direct command but fighting on the Allied side, was a Belgian force and a larger but ineffective group of Portuguese military units based in Mozambique. A large Carrier Corps of African porters under British command carried supplies for Smuts' army into the interior. Despite all these troops from different allies, it was essentially a South

African operation of the British Empire under Smuts' control. During the previous year, Lettow-Vorbeck had also gained personnel and his army was now 1,800 Germans and some 12,000 Askaris.

Smuts' army attacked from several directions: the main attack was from the north out of British East Africa, while substantial forces from the Belgian Congo advanced from the west in two columns, over Lake Victoria on the British troop ships SS Rusinga and SS Usoga and into the Rift Valley. Another contingent advanced over Lake Nyasa (Lake Malawi) from the south-east. All these forces failed to capture Lettow-Vorbeck and they all suffered from disease along the march. One unit, 9th South African Infantry, started with 1,135 men in February, and by October its strength was reduced to 116 fit troops, without doing much fighting at all. However, the Germans nearly always retreated from the larger British troop concentrations and by September 1916, the German Central Railway from the coast at Dar es Salaam to Ujiji was fully under British control.

With Lettow-Vorbeck's forces now confined to the southern part of German East Africa, Smuts began to withdraw his South African, Rhodesian and Indian troops and replaced them with askaris of the King's African Rifles. By the start of 1917, more than half the British Army in the theatre was composed of Africans, and by the end of the war, it was nearly all African troops. Smuts himself left the area in January 1917 to join the Imperial War Cabinet at London.

2.2.5. Belgian-Congolese campaign

Belgian-Congolese participation in the campaign was sizeable—for the logistics alone some 260,000 carriers were mobilized, not counting troops.

The colonial armed forces of the Belgian Congo, 'Force Publique', started their campaign on 18 April 1916 under the command of General Charles Tombeur, Colonel Molitor and Colonel Olsen. They captured Kigali on 6 May. The German askaris in Burundi fought well, but had to give way to the numerical superiority of Force Publique. By 6 June, Burundi as well as Rwanda was effectively occupied.

Force Publique and the British Lake Force then started a thrust to capture Tabora, an administrative center of central German East Africa. They marched into German territory in three columns and took Biharamuro, Mwanza, Karema, Kigoma and Ujiji. After several days of heavy fighting, they secured Tabora. To forestall Belgian claims on the German colony, Smuts ordered their forces back to Congo, leaving them as occupiers only in Rwanda and Burundi. But the British were obliged to recall Belgian-Congolese troops to help for a second time in 1917, and after this event the two allies coordinated campaign plans.

2.2.6. Last years, 1917–1918

Despite continued efforts to capture or destroy Lettow-Vorbeck's army, the British failed to end German resistance. First, Major General Reginald Hoskins (of the KAR) took over, then another South African, Major General J.L. van Deventer was assigned command. Van Deventer then launched a major offensive in July 1917. The Germans' tactical skill could delay but it could not halt; by early autumn they were pushed 100 mi (160 km) south. They were still able to tie down large British forces and even defeat them on occasion. In mid-October 1917, Lettow-Vorbeck fought a pivotal and costly battle at Mahiwa, the Schutztruppe's last stand in defense of their colony, where they lost 519 men killed, wounded or missing and the British Nigerian brigade 2,700 killed, wounded or missing. After the news of the battle reached Germany, Lettow-Vorbeck was promoted to Generalmajor.

In early November 1917, the German High Command made an attempt to deliver much-needed supplies to Lettow-Vorbeck by air from Germany. The naval dirigible L.59 traveled over 4,200 mi (6,800 km) in 95 hours, but in the end the mission failed when the airship received an "abort" message over the radio from the German admiralty.

British units were closing in on the Schutztruppe and on 23 November 1917, Lettow-Vorbeck crossed south into Portuguese Mozambique to gain supplies by capturing Portuguese garrisons. By leaving German East Africa, he no longer had to defer to the civil authority of Governor Schnee. With his caravans of troops, carriers, wives and children, he marched through Mozambique for the next nine months, avoiding capture, but unable to gain much strength. Lettow-Vorbeck's army was divided into three groups on the march. He eventually learned that he had lost a thousand-man detachment under Hauptmann Theodor Tafel, who was forced to surrender, being out of food and ammunition.

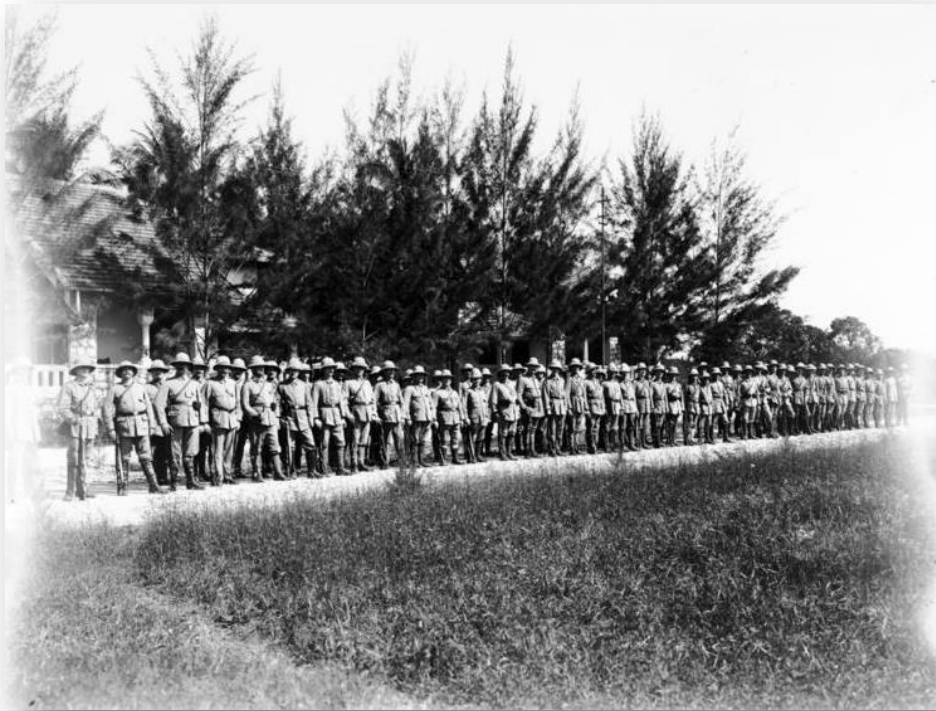
The army then reentered German East Africa and crossed into Northern Rhodesia in August 1918. On 13 November 1918, two days after the Armistice was signed in France, the German Army took and occupied its last town, Kasama, which had been evacuated by the British. The next day at the Chambezi River, Lettow-Vorbeck was handed a telegram announcing the signing of the armistice and he agreed to a cease-fire: the 'Von Lettow-Vorbeck Memorial' marks the spot in present-day Zambia. As requested, he marched his undefeated army to Abercorn and formally surrendered there on 23 November 1918

2.3. Assessments

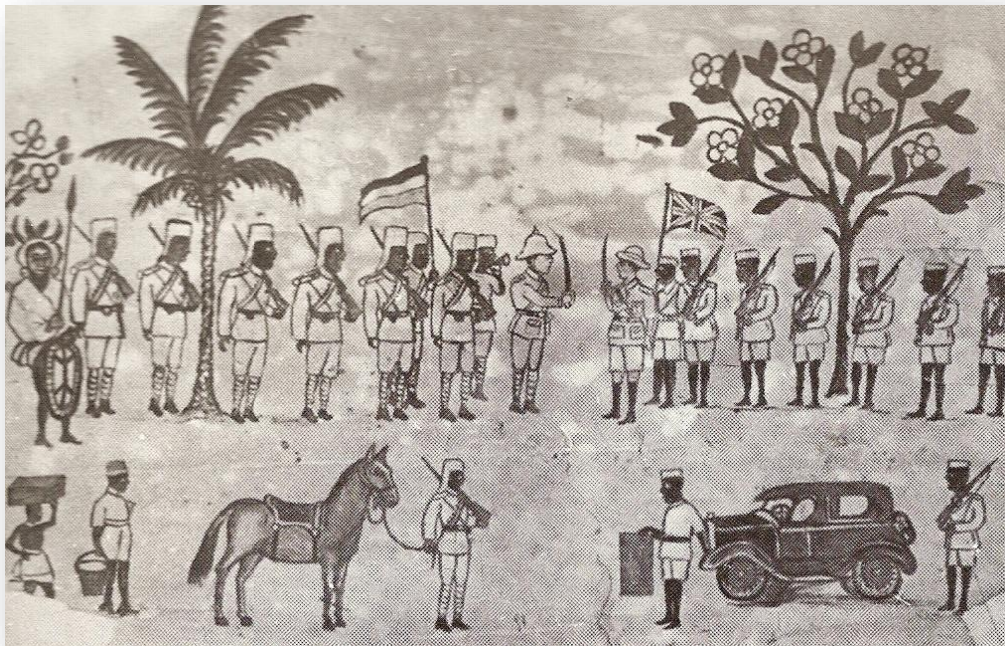
- In this campaign, disease killed or incapacitated 30 men for every man killed in battle on the British side.
- In one capacity or another, nearly 400,000 Allied soldiers, sailors, merchant marine crews, builders, bureaucrats, and support personnel participated in the East Africa campaign. They were assisted in the field by an additional 600,000 African bearers. The Allies employed nearly 1 million people in their fruitless pursuit of Lettow-Vorbeck and his handful of warriors.
- Lettow-Vorbeck was effectively cut off from meaningful support. He could entertain no hope of a decisive victory. His aim was purely to keep as many British forces diverted to his pursuit for as long as possible and to make the British expend the largest possible resources in men, shipping, and supplies to his pursuit. Although succeeding in diverting in excess of 200,000 Indian and South African troops to pursue his forces and garrison German East Africa in his wake, he failed to divert additional Allied manpower from the European Theater after 1916. While some shipping was diverted to the African theater, it was not enough to inflict significant difficulties on the Allied fleets.
- In retrospect, the East African campaign came to look like a 'sideshow' of the First World War. As memory focused on the vast slaughter of the Western Front, the Indians, Africans and British who had borne the pains of that 'poisonous country' were all but forgotten.[citation needed] Even today, it is only possible to give approximations of the total fatalities. The British Commonwealth forces lost over 10,000 men, $\frac{2}{3}$ of them from disease.[citation needed] German losses were about 2,000. But the black people of East Africa suffered far more as carriers who died from disease, exhaustion and military action. One modern estimate is 100,000 dead on all sides

3. Afbeeldingen

Afbeelding 1 - Duitse koloniale vrijwilligers

Afbeelding 2 - De overgave van Von Lettow (door een Afrikaanse kunstenaar)

Afbeelding 3 – Duitse *Schutztruppen* met een kanon van het schip *Königsberg*

Afbeelding 4 – Von Lettow-Vorbeck

